

Людмила ГАПОНОВА

СТАЦІЯЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ ПРІСНОВОДНИХ МОЛЮСКІВ У ВОДОЙМАХ ПРИРОДООХОРОННИХ ОБ'ЄКТІВ МІСТА КИСВА

Представлено результати розподілу молюсків по стаціях у водоймах природоохоронних об'єктів м. Кисва на основі матеріалів, зібраних у 2008—2011 роки. Встановлено, що найпоширенішими у водоймах є легеневі молюски родів *Anisus*, *Artemiger*, *Lymnaea*, *Planorbis*, із них представники перших трьох родів населяють широкий спектр стацій, які сформовані передусім різними видами вищої водної рослинності. Червоногі молюски підкласу *Pectinibranchia* (*Bithynia tentaculata*, *Opisthorchophorus troscheli*, *Viviparus viviparus*) зареєстровані лише в деяких водоймах — Голосіївські ставки, Горіхуватські ставки, ставки ППСМ „Феофанія“. Вони населяють стації, утворені розмаїтими видами вищої водної рослинності, а також замулені поверхні дамб, каменів тощо. Двостулкові молюски (*Pisidium* sp.) мешкають у різних стаціях проточних водойм. Найпоширенішим видом є *Artemiger bielzi* (Kitasowicz, 1884), який зареєстрований у різних стаціях досліджених водойм. Результати досліджень показали, що за складом малакофауни досліджені водойми наближаються до заплавної, хоча більшість із них утворена внаслідок зарегулювання струмків та річок. Виявлено, що види притаманні для цього типу водойм (насамперед двостулкові молюски і червоногі підкласу *Pectinibranchia*) реєструються лише в деяких із досліджених водойм.

Ключові слова: малакофауна, стація, гідробіонти, біорозмаїття, трансформація водойм.

Вступ. Молюски — поширена група гідробіонтів, які населяють різноманітні водойми. Ці організми відіграють значну роль у процесах самоочищення водойм. Як компоненти біофільтра молюски (переважно двостулкові) сприяють очищенню води від мінеральних і органічних суспензій (Stadnychenko, 1984), водночас вони є об'єктами живлення для інших гідробіонтів і відповідно є важливою ланкою передачі енергії до вищих трофічних рівнів. Вони доволі чутливі до змін гідрологічного режиму (Babko and Garonova, 2002a) і можуть використовуватися при оцінюванні стану порушення водних екосистем.

Молюски населяють різноманітні стації — ділянки простору, що характеризується сукупністю умов (рельєф, клімат, їжа, сховище і ін.),

необхідних для існування певного виду тварин (Giljarov, 1986; Ozerskii, 2011). Деякі стації у водоймі густо заселені моллюсками, інші мають незначну їх щільність, що обумовлює нерівномірний розподіл цих організмів у водоймі. Водночас серед моллюсків є види, які населяють широкий спектр стацій, інші навпаки — вузький. Слід зазначити, що розмаїтістю цих гідробіонтів у водоймі почасти обумовлена розмаїтістю стацій, відповідно зникнення останніх призводить до збіднення видового розмаїття даної групи організмів. Так, за результатами наших попередніх досліджень виявлено, що в умовах уповільнення течії унаслідок зарегулювання русла річки, спостерігається різке зниження чисельності реофільного виду *Theodoxus fluviatilis* (L.), і навіть відсутність цього моллюска на деяких ділянках (Babko and Garonova, 2002a), що напевне пов'язано із зникненням характерних для нього стацій.

Зарегулювання русел річок є однією з найпоширеніших трансформацій водойм, котра тривалий час знаходила позитивну оцінку як у господарському аспекті, так і в контексті ідей збереження і підтримання загального біорозмаїття (Berezner, 1985). В умовах міста це питання набуває особливої актуальності. Це пов'язано з тим, що русла річок в межах міста зазнають значних перетворень. Те саме стосується й водойм інших типів, які теж зазнають певних трансформацій — видалення намулу, заглиблення і розширення акваторій водойм, унаслідок чого відбувається порушення натуральних біотопів та стацій.

Наша наукова розвідка мала за мету дослідити особливості стаціального розподілу моллюсків у водоймах природно-заповідної зони м. Києва і на цій основі оцінити сучасний стан цих об'єктів.

Матеріал і методи. Збір матеріалу у водоймах природно-заповідної зони м. Києва проводили у весняні, літні та осінні місяці впродовж 2008—2011 років. За цей період досліджено водойми на території таких природоохоронних об'єктів м. Києва: парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення (ППСПМ) „Феофанія“, ППСПМ „Сирецький гай“, Національний природний парк „Голосіївський“ (ППСПМ Голосіївський ліс та Голосіївський парк ім. Рильського), Регіонально-ландшафтний парк „Лиса гора“ (РЛП „Лиса гора“).

Збирали матеріали за загальноприйнятими гідробіологічними методами (за допомогою сачка, ручне збирання). Ручне використовували при обстеженні рослин, каменів, дамб, рослинних решток. Рослини вилучалися за допомогою сачка або оглядали їх без вилучення з водойми (листя *Nuphar lutea* L., *Scirpus* sp., *Typha* sp.), при тому моллюски збирали і підраховували. Для визначення щільності популяції моллюсків обчислювали середню кількість на 1 м² площі певної стації водойми. Камерально обробку матеріалу проводили за допомогою мікроскопів SZM-45T2 та Olympus BX51.

Визначали моллюски за конхологічними ознаками, використовуючи основні визначники по цій групі (Anistratenko and Stadnichenko, 1994; Anistratenko and Anistratenko, 2001; Stadnychenko, 1984; Stadnychenko, 1990; Starobogatov, 1977).

Результати та їх аналіз. У досліджених природоохоронних об'єктах м. Києва виявлено 16 видів молюсків із 12 родів. У ППСМ „Феофанія“ обстежено 9 водних об'єктів (струмки з джерел, ставки, водопливи, що з'єднують між собою ставки), в яких зареєстровано 6 видів молюсків: 1 із класу Bivalvia (*Pisidium* sp.) і 5 із класу Gastropoda (*Armiger bielzi* (Kimałowicz, 1884), *Bithynia tentaculata* (Linne, 1758), *Lymnaea lagotis* (Schrank, 1803), *L. auricularia* (Linné, 1758), *Segmentina* sp.).

У РЛП „Лиса гора“ обстежено прилеглу ділянку русла ріки Либідь — молюсків не виявлено, також не було знайдено порожніх черепашок.

У ППСМ „Сирецький гай“ обстежено 4 водні об'єкти — струмок Сирець (більша частина його русла спрямлена і каналізована), два ставки і заболочена водойма. Зареєстровано 5 видів молюсків із класу Gastropoda (*Anisus acronicus* (Ferussac, 1807), *Anisus vortex* (Linne, 1758), *Armiger bielzi* (Kimałowicz, 1884), *Planorbarius corneus* (Linne, 1758), *Segmentina* sp. та черепашки *Viviparus viviparus* (Linne, 1758).

У водних об'єктах Голосіївського лісу (Голосіївські ставки і струмки) зареєстровано 8 видів молюсків: 1 із класу Bivalvia (*Pisidium* sp.) і 7 із класу Gastropoda (*Anisus contortus* (Linne, 1758), *Bithynia tentaculata* (Linne, 1758), *Lymnaea stagnalis* (Linne, 1758), *L. lagotis* (Schrank, 1803), *Opisthorchophorys troscheli* Paasch, 1842, *Planorbarius corneus* (Linne, 1758), *Planorbis planorbis* (Linne, 1758), *Viviparus viviparus* (Linne, 1758).

У водних об'єктах Голосіївського парку ім. Рильського (Горіхуватські ставки) зареєстровано 8 видів молюсків із класу Gastropoda (*Acroloxus lacustris* (Linne, 1758), *Armiger bielzi* (Kimałowicz, 1884), *Bithynia tentaculata* (Linne, 1758), *Lymnaea stagnalis* (Linne, 1758), *Opisthorchophorys troscheli* Paasch, 1842, *Planorbarius corneus* (Linne, 1758), *Physa fontinalis* (Linne, 1758), *Viviparus viviparus* (Linne, 1758)).

Встановлено, що найпоширенішими у водоймах є легеневі молюски родів *Anisus*, *Armiger*, *Lymnaea*, *Planorbarius*, із них представники перших трьох родів населяють широкий спектр стацій, які сформовані передусім різними видами вищої водної рослинності. Представники родів *Planorbarius* заселяють стацію — мулисте дно водойми або замулені поверхні дамб, каменів тощо.

Найпоширенішими є *Armiger bielzi*, який населяє широкий спектр стацій у водоймах. У водних об'єктах ППСМ „Феофанія“ цей вид мешкає на занурених у воду частинах коловодної рослинності (*Persicaria hydropiper* L., *Alisma* sp., представники родини Poaceae та відділу Bryophyta) й на відмерлій рослинності. У ставках ППСМ „Сирецький гай“ *Armiger bielzi* разом із *Anisus acronicus*, *A. vortex* зареєстровано в угрупованні за участю нитчастих водоростей, *Elodea canadensis* Michx., *Lemna trisulca* L. та *Ceratophyllum* sp., а також в угрупованні за участю *Lemna trisulca* L., *Ceratophyllum* sp., *Lemna* sp. Крім того, *Armiger bielzi* мешкає на листках *Nuphar lutea* L., серед *Lemna minor* L. та на шматочках кори. Щільність цього виду на листках *Nuphar lutea* L. коливається у 120—460 особин на 1 кв.м. В Горіхуватських ставках *Armiger bielzi* зареєстрований в

угрупованні за участю *Lemna minor* L. та *Ceratophyllum* sp., при тому середня щільність *Armiger bielzi* складала 4 особин на 1 кв.м..

Представники роду *Lymnaea* доволі поширені у ставках (Голосіївські ставки, Горіхуватські ставки, ставки ППСМ „Феофанія“). Серед них найчастіше трапляється *Lymnaea stagnalis*. Цей вид населяє широкий спектр стацій — поверхня води (ставки Голосіївського лісу та ППСМ „Феофанія“), угруповання за участю нитчастих водоростей, *Scirpus* sp. та *Ceratophyllum* sp., а також угруповання за участю нитчастих водоростей та *Ceratophyllum* sp. (Горіхуватські ставки). Інший представник роду *Lymnaea* — *L. auricularia* був зареєстрований у різних стаціях водойм ППСМ „Феофанія“ — угруповання *Ceratophyllum* sp., занурені у воду стебла *Typha* sp. і *Alisma plantago-aquatica* L., а також рослинних рештках. Інший вид — *Lymnaea lagotis* — зустрічається в угрупованні *Ceratophyllum* sp. і *Lemna minor* L., на занурених у воду стеблах коловодної рослинності (*Persicaria hydropiper* L., *Alisma* sp., представники відділу Bryophyta), а також на каменях, що укріплюють береги водойм паркової зони. У ставках Голосіївського лісу *L. lagotis* зареєстровано на нитчастих водоростях, а також на поверхні пустих черепашок моллюсків.

Інші види моллюсків, що населяють стації за участю вищої водної рослинності — *Acroloxus lacustris* та *Physa fontinalis* — зареєстровані в Горіхуватських ставках, *Planorbis planorbis*, *Anisus contortus* — в Голосіївських ставках. Перший із них — *Acroloxus lacustris* — мешкає на листках *Nuphar lutea* L. (середня щільність 15 екз./ м²) та на відмерлих рештках рослин, а інший вид — *Physa fontinalis* — в угрупованні за участю *Scirpus* sp., нитчастих водоростей та *Ceratophyllum* sp. Види *Planorbis planorbis*, *Anisus contortus* зареєстровані в угрупованні за участю нитчастих водоростей та *Ceratophyllum* sp..

Серед видів моллюсків, що заселяють стацію — мулисте дно водойми або замулені поверхні дамб, каменів тощо, є представники родів *Planorbarius* та *Segmentina*. У Голосіївських ставках *Planorbarius corneus* мешкає на поверхні бетонних дамб. У заболоченій водоймі ППСМ „Сирецький гай“ — *Planorbarius corneus* та *Segmentina* sp. населяють стацію — мулисте дно водойми. У водоймах ППСМ „Феофанія“ *Segmentina* sp. мешкає на гілках та шматочках деревини, каменях та рослинних рештках.

Черевоні моллюски підкласу Pectinibranchia, які чутливіші до якості води, зареєстровані лише в деяких водоймах — Голосіївські ставки, Горіхуватські ставки, ставки ППСМ „Феофанія“. Нами знайдено 3 види зябродихальних моллюсків — *Bithynia tentaculata*, *Opisthorchophorus troscheli*, *Viviparus viviparus*. Серед них останній вид населяє найширший спектр стацій. *Viviparus viviparus* знайдений в угрупованні вищої водної рослинності за участю нитчастих водоростей та *Ceratophyllum* sp. та на листках *Nuphar lutea* L. (Горіхуватські ставки), на поверхні бетонних дамб, в угрупованні *Ceratophyllum* sp., а також поверхні порожніх черепашок моллюсків (Голосіївські ставки). В Горіхуватських ставках *Viviparus viviparus* зареєстрований також в угрупованні за участю *Lemna minor* L. та *Ceratophyllum* sp., при тому середня щільність цього виду становить 20

особин на 1 кв.м. При обстеженні водних об'єктів ППСЛМ „Сирецький гай“ в одному із ставків нами були виявлені порожні черепашки *Viviparus viviparus*. Живих молюсків не зареєстровано. Можливо, це пов'язано з тим, що внаслідок трансформації (побудова греблі) водойма втратила проточність, оскільки, як відзначено в наших попередніх дослідженнях, *Viviparus viviparus* зустрічається у річках та заплавах водойм, що не втратили зв'язку з основним руслом (Гапонова, 2004).

Інші представники підкласу Pectinibranchia — *Bithynia tentaculata*, *Opisthorchophorus troscheli* — у Голосіївких та Горіхуватських ставках населяють угруповання за участю нитчастих водоростей та *Ceratophyllum* sp. У водних об'єктах ППСЛМ „Феофанія“ *Bithynia tentaculata* мешкає на занурених у воду стеблах *Typha* sp., каменях та рослинних рештках.

Із двостулкових молюсків нами зареєстровано один вид молюсків — *Pisidium* sp., який населяє різні стадії проточних водойм. Цей вид мешкає на замуленому піску у струмках із джерел та серед нитчастих водоростей у придонній частині, серед *Lemna minor* L. у слабопроточній заболоченій водоймі, що живиться водою із джерел (ППСЛМ „Феофанія“), а також серед намулу у струмках із джерел у Голосіївському лісі.

Аналізуючи вищенаведене, можемо сказати, що представники родин Planorbidae та Lymnaeidae досить поширені в досліджених водоймах, що, як зазначає Я. Лазицька (Lazyska, 1936), наближає склад малакофауни до фауни заплавах водойм. Слід зазначити, що більшість досліджених водойм утворені внаслідок зарегулювання струмків та річок. Проте види, які притаманні для цього типу водойм (передусім двостулкові молюски і черевоногі підкласу Pectinibranchia), реєструємо лише в деяких із досліджених водойм.

Розвиток молюсків з легенеvim диханням, напевне, пов'язаний із розвитком вищої водної рослинності і формуванням різних стадій за їх участю у межах однієї водойми. Так, наприклад, у ставках ППСЛМ „Сирецький гай“ угруповання за участю нитчастих водоростей та *Ceratophyllum* sp., *Elodea canadensis* та *Lemna trisulca* населяють *Armiger bielzi*, *A. acronicus*, *A. vortex*, а на листках *Nuphar lutea* L. мешкає *Armiger bielzi*. Крім того, деякі види молюсків — *Lymnaea lagotis* та *Armiger bielzi* — розвиваються на занурених у воду стеблах коловодної рослинності (*Persicaria hydropiper* L., *Alisma* sp., представники відділу Bryophyta та ін.). Слід відзначити, що за даними попередніх досліджень (Lazyska, 1936, Гапонова, 2004) представники роду *Armiger* рідко зустрічалися у басейні середнього Дніпра, тоді як за даними наших досліджень *Armiger bielzi* — один із найпоширеніших видів та населяє широкий спектр стадій.

Нами двостулкові молюски зареєстровані лише у струмках та водоймах, що живляться водою із джерел на території досліджених природно-заповідних об'єктів. Знайдено лише один вид двостулкових молюсків — *Pisidium* sp.. У досліджених річках, русла яких спрямлені і каналізовані — р. Либідь (Регіонально-ландшафтний парк „Лиса гора“) та струмок Сирець (ППСЛМ „Сирецький гай“), молюски не були зареєстровані.

Порівнюючи отримані дані з результатами наших попередніх досліджень (Babko and Gaponova, 2002b), які показали, що двостулкові молюски досить чутливі до забруднення і змін гідрологічного режиму, можна сказати, що відсутність цієї групи організмів у багатьох проточних водоймах природно-заповідної зони м. Києва свідчить про погіршення екологічного стану цих водойм.

Висновки. У досліджених природоохоронних об'єктах м. Києва виявлено 16 видів молюсків із 12 родів, із них — 1 із класу Bivalvia (*Pisidium* sp.) і 15 із класу Gastropoda (*Acroloxus lacustris* (Linne, 1758), *Anisus acronicus* (Ferussac, 1807), *A. vortex* (Linne, 1758), *A. contortus* (Linne, 1758), *Armiger bielzi* (Kimacowicz, 1884), *Bithynia tentaculata* (Linne, 1758), 10) *Lymnaea stagnalis* (Linne, 1758), *L. auricularia* (Linne, 1758), *L. lagotis* (Schranck, 1803), *Opisthorchophorys troscheli* Paasch, 1842, *Physa fontinalis* (Linne, 1758), *Planorbarius corneus* (Linne, 1758), *Planorbis planorbis* (Linne, 1758), *Segmentina* sp., *Viviparus viviparus* (Linne, 1758)).

Встановлено, що найпоширенішими у водоймах є молюски з легенеvim диханням, що наближає склад малакофауни досліджених водойм до фауни заплавних водойм. Найбільш поширеним є *Armiger bielzi*, який населяє широкий спектр стацій у водоймах.

Двостулкові молюски і черевоні підкласу Pectinibranchia зареєстровані лише в деяких із досліджених водойм. У багатьох водоймах зафіксовано зникнення певних представників зазначених двох груп молюсків (ставок ППСМ „Сирецький гай“) або їх відсутність (р. Либідь (Періонально-ландшафтний парк „Лиса гора“) та струмок Сирець (ППСПМ „Сирецький гай“), що свідчить про погіршення їх екологічного стану.

Подяка. Автор висловлює сердечну подяку кандидатві біологічних наук І. Ковтун за цінні консультації і допомогу при визначенні рослин.

ЛІТЕРАТУРА

Anistratenko V. V. and Stadnichenko A. P., 1994. Книга 2: Littorinoобразные, Rissoiобразные. [Book 2: Littoriniformes. Rissoiformes]. Fauna Ukrainy [Fauna of Ukraine]: 29. Molljuskі [Molluscs]. Naukova dumka. Kiev. (In Russian)

Anistratenko V. V. and Anistratenko O. Yu., 2001. Книга 1: Класс Pancirnye ili Hitony, класс Brjuhonogie — Cyclobranchia, Scutibranchia і Pectinibranchia [Book 1. Class Polyplacophora or Chiton, class Gastropoda - Cyclobranchia, Scutibranchia і Pectinibranchia]. Fauna Ukrainy [Fauna of Ukraine]: 29. Molljuskі [Molluscs]: 9. Veles, Kiev. (in Russian)

Babko R. V. and Gaponova L. P., 2002a. Vplyv antropichnyh faktoriv na rozpovsiudzhennia moliuskiv u richtsi Vorskli [The influence of the anthropic factors on the distribution of molluscs in the Vorskla River (Ukraine)]. Materialy Mizhnarodnogo Naukovo-praktychnogo Seminaru “Rol Nacionalnyh Parkiv v Navchalno-vyhovnii Roboti” [Proceedings of the International Scientific-Practical Seminar “The Role of National Parks in the Educational Work”]. Okhtyrka: 18—20. (in Ukrainian)

Babko R. V. and Gaponova L. P., 2002b. Osoblyvosti rozpovsiudzhennia moliuskiv v umovakh zrehulovanoho rusla [The peculiarities of distribution of molluscs in riverbeds regulated by dams]. Materialy Nauchno-tehnicheskoy Konferencii prepodavatelej, sotrudnikov, aspirantov i studentov inzhenerenogo fakul'teta [Proceedings of the Scientific-technical Conference of teachers, research workers and students of the faculty of engineering]. SumGU. Sumy. 4: 30—31. (in Ukrainian)

Berezner A. S., 1985. Territorial'noe pereraspredelenie rechnogo stoka evropejskoj chasti RSFSR [Territorial redistribution of river flow of the European part of the RSFSR]. Gidrometeoizdat. Leningrad. (in Russian)

Giljarov M. S. (Ed.), 1986. Biologicheskij jenciklopedicheskij slovar' [Biological encyclopaedic dictionary]. Sov. Jenciklopedija. Moskva. (in Russian)

Gaponova L. P., 2004. Cherevonohi moliusky baseiniv richok Psel i Vorskla [Gastropods of Psel and Vorskla river basins (Ukraine)]. Ekolofo-funktsionalni ta Faunistychni Aspekty Doslidzhennia Moliuskiv, Yikh Rol u Bioindykatsii Stanu Navkolyshnoho Seredovyschha (zbirnyk naukovykh prats) [Ecological features and faunal aspects of the study of molluscs and their role as bioindicators of environment (Collection of papers)]. Volyn. Zhytomyr: 31—32. (in Ukrainian)

Lazyska Ya., 1936. Materialy do vyvchennia prybereznykh roslynnykh zarostei zaplavnykh vodoim ta zatok r. Desny (vid m. Chernihova do hyrla) [Materials for study of littoral aquatic vegetation in floodplain water-bodies and gulfs of the Desna River (from Chernigiv City to mouth of the river). Tr. Hidrobiol. St. AN URSSR. 13: 57—73. (in Ukrainian)

Ozerskii P. V., 2011. On the term Station used in Russian ecological and faunistic literature. Russian Journal of Ecology. 42 (6): 453—457.

Stadnychenko A. P., 1984. Perlivnytsevi, kulkovi (Unionidae, Cycladidae). Fauna Ukrainy [Fauna of Ukraine]: 29. Moliusky [Molluscs]: 9. Naukova Dumka. Kyiv. (in Ukrainian)

Stadnychenko A. P., 1990. Prudovikoobraznye [Lymnaeiformes]. Fauna Ukrainy [Fauna of Ukraine]: 29. Molljuskii [Molluscs]: 4. Nauk. Dumka, Kiev. (In Russian)

Starobogatov Ja. I., 1977. Klass brjuhonomie molljuskii — Gastropoda [Class Gastropoda]. Opredelitel' presnovodnykh bezpozvonochnykh evropejskoj chasti SSSR [Key to freshwater invertebrates of the European part of the USSR]. Gidrometeoizdat. Leningrad: 152—174. (in Russian)

Zimbalevskaja L. N., 1981. Fitofil'nye bezpozvonochnye ravninnykh rek i vodohranilishh (jekologicheskij ocherk) [Phytophilic invertebrates lowland rivers and reservoirs (ecological survey)]. Naukova dumka. Kiev. (in Russian)

SUMMARY

Liudmyla Gaponova

DISTRIBUTION OF FRESHWATER MOLLUSCS ON STATIONS IN WATER-BODIES OF PROTECTED AREAS IN KYIV CITY

The distributions of freshwater molluscs on stations were monitored over four years (2008-2011) in water-bodies of protected areas in Kyiv City.

Sixteen species of freshwater molluscs were recorded in investigated region. Among them 1 species belonging to class Bivalvia (*Pisidium* sp.) and 15 species – to class Gastropoda (*Acroloxus*

lacustris (Linne, 1758), *Anisus acronicus* (Ferussac, 1807), *A. vortex* (Linne, 1758), *A. contortus* (Linne, 1758), *Armiger bielzi* (Kimałowicz, 1884), *Bithynia tentaculata* (Linne, 1758), 10) *Lymnaea stagnalis* (Linne, 1758), *L. auricularia* (Linne, 1758), *L. lagotis* (Schranck, 1803), *Opisthorchophorys troscheli* Paasch, 1842, *Physa fontinalis* (Linne, 1758), *Planorbarius corneus* (Linne, 1758), *Planorbis planorbis* (Linne, 1758), *Segmentina* sp., *Viviparus viviparus* (Linne, 1758)).

We revealed that pulmonates (mainly genera *Anisus*, *Armiger*, *Lymnaea*, *Planorbarius*) are the most widespread species in investigated water-bodies. Among them species of genera *Anisus*, *Armiger*, *Lymnaea* inhabit variety of stations formed mainly by aquatic vegetation and species of genera *Planorbarius* – silt on the bottom of water-bodies and silted surface of dam, stones and et. The molluscs belonging to subclass Pectinibranchia (*Bithynia tentaculata*, *Opisthorchophorys troscheli*, *Viviparus viviparus*) were revealed only in some investigated water-bodies – Holosiivski and Horikhuvatski ponds and ponds of the Feofaniya Park. These species inhabit silted surface of dam, stones and stations formed by aquatic vegetation. We revealed that bivalves (*Pisidium* sp.) inhabit variety of stations in lotic water-bodies.

We recorded that *Armiger bielzi* (Kimałowicz, 1884) is the most common species in investigated region and inhabit variety of stations but according to previous research (Łazytska, 1936, Gaponova, 2004) this species had not been widely distributed in the middle Dnipro River basin.

The results of our investigation showed that species composition of molluscs of investigated water-bodies is close to the floodplain lakes. Although most of investigated water-bodies were formed as a result of regulation of streams and rivers, the species which is inhere in such types of water-bodies (first of all bivalves and molluscs belonging to subclass Pectinibranchia) were recorded only in some investigated water-bodies.

Key words: malacofauna, hydrobiontes, biodiversity, water-body transformation.